

Український католицький університет
Гуманітарний факультет
Кафедра філології

Назва практики	«Літня школа музеєзнавства»
Викладачка	Оксана Ясіновська
Контактний телефон	0952103006
E-mail	oyasinovska@gmail.com

Анотація

Музейна практика є важливою складовою частиною підготовки студентів за спеціальністю «філологія».

Студенти, що спеціалізуються на кафедрі філології, проходять «Літню школу музеєзнавства». Вона проводиться для студентів другого курсу після літньої сесії і триває два тижні. Базою практики для студентів-філологів є Львівський історичний музей – один із найстаріших і найбагатших музеїв України, різні збірки якого налічують понад 370 тисяч музейних предметів, що є пам'ятками національної і світової культури. З-поміж раритетів світового значення тут, зокрема, зберігаються цінні рукописні та стародруковані книги XII – XVII ст., що особливо цікавлять студентів-філологів. Практика надає студентам унікальну можливість пізнати музей зсередини.

Під час практики співробітники музею проводять для студентів ґрунтовні екскурсії не тільки постійними експозиціями, а й музейними фондами. Це дозволяє практикантам поглянути на музей уже не з точки зору відвідувача, а з погляду наукового співробітника, чому сприяє ознайомлення з основними службами і підрозділами музею, вникнення в головні принципи його внутрішньої організації та функціонування.

Окрім цього студенти мають змогу послухати лекції фахівців, присвячені найважливішим питанням музейної роботи: особливостям формування і

організації музейної колекції; комплектуванню фондів; тонкощам реставрації, зберігання і обліку предметів; основним принципам побудови музейної експозиції, ключовим етапам організації виставок, формами роботи з відвідувачами, веденням екскурсій; напрямками діяльності музею як наукової установи: методам вивчення різних типів предметів матеріальної культури як культурно-історичного джерела; взаємодії музею та інших українських і зарубіжних наукових організацій та ін.

Усе це супроводжується демонстрацією найцікавіших експонатів, що зберігаються у фондах Львівського історичного музею. Як результат, музейна практика надає студентам можливість ознайомитися з багатьма пам'ятками матеріальної культури, з-поміж яких і ті, що доступні лише співробітникам і дуже рідко виставляються на загальний огляд відвідувачів.

Серед різновидів практичних завдань студентам пропонується взяти участь у інвентаризації фондів, самостійно скласти опис окремих одиниць зберігання музею, надати працівникам музею допомогу в організації виставок, зробити оцифрування фондів книг та інших матеріалів, які ще не мають електронного каталогу.

Таким чином, музейна практика знайомить студентів із головними завданнями музейної роботи – зберіганням, описом, вивченням і демонстрацією різноманітних предметів матеріальної культури, формує навички ведення екскурсій виставковими залами з різними експозиціями.

Формат навчання: 90 акад. год.

Кількість кредитів – 3

Мета практики «Літня школа музеєзнавства»:

ознайомити студентів з

– профілями музеїв, основними формами і методами роботи музейних працівників та структурними підрозділами музею;

– історією виникнення Львівського історичного музею, структурними підрозділами музею, специфікою та організацією фондів;

- проблемами зберігання й охорони пам'яток культури;
- *розвивати у студентів* інтерес до музейної роботи, в тому числі до науково-дослідницької роботи в музейних фондах;
- *підготувати студентів* до роботи екскурсоводами.

Результати практики

У результаті проходження практики «Літня школа музеєзнавства» студенти повинні

знати:

- специфіку музейної діяльності; напрями діяльності музею як наукової і просвітницької установи;
- особливості формування та організації музейних колекцій;
- принципи комплектування фондів;
- правила зберігання і обліку предметів матеріальної культури;
- ключові етапи організації виставок і основні принципи побудови музейної експозиції;
- методи вивчення різних типів предметів матеріальної культури як культурно-історичного джерела;
- методiku екскурсійної роботи, прийоми і засоби проведення екскурсій;

вміти:

- організувати збір музейних експонатів;
- забезпечити умови зберігання музейно-архівних пам'яток;
- заповнювати науково-технічну документацію;
- послуговуючись різними методами, описувати різноманітні предмети фондів музею;
- організовувати і проводити екскурсії різними експозиціями музею.

Пререквізити:

- вміння працювати з комп'ютером;
- володіння навиками публічного виступу.

План музейної практики

«Літня школа музеєзнавства»

№ п/п	Зміст практики	Дата	Час початку
1	1) Вступна бесіда. 2) Інструктаж з техніки безпеки. 3) Визначення завдань практики та індивідуальних проєктів. 4) Лекція про історію формування Львівського історичного музею, структурні підрозділи, фондів групи, основні форми і методи роботи музейних працівників.		10.00
2.	1) Лекція «Науково-фондова робота музеїв» – збиральницька робота музеїв; – фондова робота музеїв; – облік музейних експонатів – шляхи комплектування фондів; критерії відбору пам'яток для збереження; – науково-технічною документацією музеїв та архівів; – заповнення музейно-архівної документації. 2) Екскурсія «Площа Ринок: зникаючі сліди історії» (пл. Ринок, 6). 3) Оцифрування інвентарних книг фондів груп «Архів», «Рукописи», «Стародруки», «Філателія», «Живопис».		10.00
3	1) Лекція «Збереження історико-культурної спадщини музеїв та архівів» – організація збереження музейних колекцій. – вимоги до збереження музейно-архівних фондів 2) Лекція «Методика проведення екскурсій» 3) Екскурсія в «Королівських залах кам'яниці Корнякта» (пл. Ринок, 6) 4) Оцифрування інвентарних книг		10.00
4	Лекція «Основи класифікації музейних експонатів» – характеристика класифікаційних груп музейних предметів; – класифікація музейних предметів. 2) Екскурсія експозиції Історія України (пл. Ринок, 24). 3) Оцифрування інвентарних книг. 4) Ознайомлення з фондовою групою «Філателія».		10.00
5	1) Лекція «Режим зберігання музейних пам'яток» – фактори впливу на збереження музейних предметів та архівних матеріалів. – характеристика та організація контролю температуро-вологісного режиму.		10.00

	<ul style="list-style-type: none"> – вплив світла та методика організації захисту різних пам’яток від світлового фактору впливу. – умови, режим, способи, зберігання пам’яток. – організація контролю за станом зберігання музейно-архівних пам’яток. <p>2) Екскурсія у відділі «Музей визвольної боротьби України» (вул. Лисенка, 23а).</p> <p>3) Ознайомлення з фондovими групами «Живопис», «Графіка».</p> <p>4) Оцифрування інвентарних книг</p>		
6	<p>1) Лекція «Основи консервації та реставрації пам’яток»</p> <ul style="list-style-type: none"> – засоби консервації пам’яток, що зберігаються в музейних колекціях та архівних фондах. – правила консервації пам’яток історико-культурної спадщини, що зберігаються в музеях і архівах. – реставрації пам’яток та її значення. Знайомство з роботою реставраційних майстерень. <p>2) Екскурсія «Музей-Арсенал» (вул. Підвальна, 5).</p> <p>3) Ознайомлення з фондовою групою «Зброя».</p> <p>4) Оцифрування інвентарних книг</p>		10.00
7	<p>1) Лекція «Експозиційна робота»</p> <ul style="list-style-type: none"> – основи побудови експозиції. – основні правила та принципи побудови експозиції. – тематико-експозиційний план. – вимоги до оформлення експозиції. Експозиційний пояс. – способи і принципи розміщення експонатів в експозиції <p>2) Екскурсія в «Палаццо Бандіnellі» (пл. Ринок, 2).</p> <p>3) Ознайомлення з фондовою групою «Одяг»</p> <p>4) Оцифрування інвентарних книг</p>		10.00
8	<p>1) Лекція «Форми масової роботи в музеї»</p> <ul style="list-style-type: none"> – екскурсійна робота музеїв і архівів та їх специфіка. – класифікація екскурсій. – основні вимоги до екскурсії. – виставкова діяльність музейних та архівних закладів. – лекційна та інші форми роботи музеїв та архівів. <p>2) Залікове проведення екскурсії в експозиції «Давні рукописи» (пл. Ринок, 24).</p> <p>3) Ознайомлення з нумізматичною колекцією у фонді «Археологія»</p> <p>4) Оцифрування інвентарних книг</p>		10.00
9	<p>1) Лекція «Робота над оформленням музейної документації»</p> <ul style="list-style-type: none"> – складання музейної документації. – робота над індивідуальним завданням. – складання звітної документації. <p>2) Екскурсія «Трипільська культура на території України»</p> <p>3) Оцифрування інвентарних книг</p>		10.00

	4) Ознайомлення з роботою фонду «Рукописи», «Стародруки», «Цінна книга».		
10	1) Піша екскурсія Львовом «Літературний Львів першої половини XX століття» 2) Складання звітної документації.		

Після закінченні двотижневої практики студенти здають щоденники практики та індивідуальні завдання, зокрема публічне проведення екскурсії для колег-студентів і працівників музею; оцінка результатів оцифрування матеріалів фондових груп.

Форма звітності: залік у формі захисту практики

Рекомендована література

Закон України «Про музеї і музейну справу» // Відомості Верховної Ради. – 1995. – No 25.

Закон України «Про національний архівний фонд і архівні установи» // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – No 15.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної Ради. – 2000. – No 39

Положення про Державний реєстр національного культурного надбання, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 12 серпня 1992 р. – No 466.

Архівні установи України: Довідник / Держкомархів України. – К., 2000.
Архівознавство: Підручник для студентів іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / За заг. ред. Я.С. Калакури та І.Б. Матяш. – К., 2002.

Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство.- К., 2007.

Боряк Г.В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр “Археографічна Україніка”. Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи. – К., 1995.

Боряк Г.В. Сукупна архівна спадщина України: до проблеми змісту понять Державного та Національного архівного фонду // Архіви України. – 1995. – No

4-6. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник / Перекл. з нім. В.Лозинський, О.Лянг, Н.Назаркевич. – Львів, 2005.

Емельянов Б. В. Экскурсоведение. Учеб. – 5-е изд. – М., 2004.

Игнаткин И.А. Охрана памятников истории и культуры. – К., 1990.

Игнатьева В.Н. К вопросу методики изучения музейных фондов. – М., 1968.
Искусство музейной экспозиции. – М., 1977.

Консервация и реставрация памятников и исторических зданий. – М., 1976.

Кроллау Е.К. Температурно-влажностный и световой режим музеев. – М, 1971.

Мезенцева Г.Г. Музеезнание. – К., 1980.

Мережа центральних державних архівів України // Архіви України. – 1992.
– No 4.

Михайловская А.И. Музейная экспозиция. – М., 1964.

Музееведение. Музеи исторического профиля: Учеб. пособие для вузов по спец. «История»/ Под ред. К.Г. Левыкина, В. Хербста. – М., 1988.

Музей и новые технологии / Сост. и науч. ред. Н. А. Никишин. – М., 1999.

Музейная эстетика и архитектура музеев. – М., 1972.

Нариси історії архівної справи в Україні / За заг. ред. І. Матяш та К. Климової. – К., 2002.

Нова установа архівної системи // Архіви України. – 1994. – No 1-6.

Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України / Держкомархів України. – К., 2001.

Основні правила роботи державних архівів України / Держкомархів України. – К., 2004.

Российская музейная энциклопедия: В 2-х т. – М., 2001.

Самарина Н.Т. Роль исторического образования при подготовке специалистов музейного дела // Музей и образование. – Спб., 1999.

Сотникова С.И. Музеология: Учебное пособие. – М., 2004.

Федорченко В.К. Історія експерсійної справи в Україні . Київ: Кондор, 2004.

Хуусконен Н.М., Глушанок Т.М. Практика экскурсионной деятельности. – СПб., 2008.

- Шляхтина Л. М., Фомин С. В. Основы музейного дела. Теория и практика. – Спб.: Высшая школа, 2000.
- Юренева Т.Ю. Музееведение: Учебник для высшей школы. – М., 2003.
- Якубовський В.І. Музеєзнавство. Навчальний посібник-практикум. – Кам'янець-Подільський: П.П. Мошак М.І., 2006.